

פחד דוד

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

בגודל מעלת התפילה

אשה מימיו וביטל אחת ממצוות התורה. וכאשר חזקיהו שומע זאת הוא מתחיל לבכות ושואל מאת ישעיהו שיתן לו את בתו לאשה. ומשיב לו ישעיה הנביא שכעת כבר מאוחר ונגזרה הגזירה לפניו יתברך.

חזקיהו המלך אינו מקבל את תשובתו ועל כן מבקש מישעיה הנביא שיגמור את נבואתו וילך. חזקיהו המלך עולה על מיטתו, שכידוע המוות מתחיל מן הרגליים, ובהעדר תחושה ברגליים, חזקיהו זועק זעקה גדולה ומרה לקב"ה שיתן לו הזדמנות נוספת ויאריך ימיו על מנת שיוכל לשאת אשה. ומשמים נענו לו למלך והעניקו לו חמש עשרה שנים נוספות לתקן את מעשיו ולשאת אשה, היות ונכחו לדעת שתפילתו של חזקיהו בקעה ממעמקי ליבו ובאה מתוך תחושה כנה, שהרי אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל לו להתייאש מן הרחמים.

וקשה הדבר מאוד, הרי ישעיהו הנביא ידע שכל זמן שהנר דולק אפשר עוד לתקן, ומשמע שלחזקיהו המלך יש עדיין הזדמנות להתפלל לה' שיעביר את רוע הגזירה, שכאמור, אף ברגעים הקשים ביותר אסור להתייאש מן הרחמים, אם כן מדוע הנביא טוען כלפי המלך שכבר מאוחר ואין אפשרות לתקן. וכמו כן היינו מצפים לכל הפחות שישעיהו הנביא יעתיר בתפילה בעבור חזקיהו המלך לנוכח עצבותו הרבה ולא ייאשו מלכתחילה.

ונראה לבאר הדברים, שאינה דומה תפילת האדם על עצמו לתפילת אחרים עליו. ישעיהו הנביא ידע שברגעים אלו, עת נגזרה הגזירה, רק בכוח תפילתו של חזקיהו המלך לשנות את המצב, היות ותפילתו לבטח תבקע ממעמקי ליבו ותאמר במלוא העוצמה והכוונה הראויה, ומכיוון שתפילתו של חזקיהו יכולה לפעול הרבה יותר מתפילת ישעיהו, וזאת משום שתפילת האדם על עצמו היא המועילה ביותר, לפיכך ישעיהו אינו מעתיר בתפילה עבור המלך, היות והוא רצה שחזקיהו יזעק אל ה' בצר לו, ובכך יעביר מעליו את רוע הגזירה ולא יסמוך על תפילת הנביא.

וזכה חזקיהו שיתחדש החידוש על ידו ויהיה כלל עבור עם ישראל, שאין לו לאדם להתייאש מן הרחמים בכל עת ובכל מצב. וישעיהו הנביא לא זכה לכך, היות והוא פגם בלשונו בכך שאמר לקב"ה "בתוך עם טמא שפתים אנוכי יושב" (ישעיה ו, ה), ומשום שישעיהו דיבר סרה על עם ישראל והטיל בהם דופי, לא זכה שיתחדש החידוש הזה על ידו - אלא רק על ידי חזקיהו המלך, שלמרות מצבו הקשה לא התייאש מן הרחמים, אלא זעק אל ה' יתברך בשארית כוחותיו הדלים.

וזכר אני את אבי צוק"ל, שתמיד היה עסוק בתפילה ומעורר רחמי שמים בעבור עם ישראל, ארץ ישראל והגאולה השלימה. ובטוחני שאם היה אדם שלא היה ראוי שתפילתו תתקבל בזכות עצמו, הרי שזכות תפילתו הזכה והטהורה של אבי זיע"א, ודאי עמדה לו וזכה להיענות מן המרומים. ובהליכת אדם לצדיק הוא זוכה לישועה, גם מחמת תפילת הצדיק וגם מחמת שביטל עצמו ובא לפני הצדיק.

"ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה. וישמע א-להים את נאקתם ויזכור א-להים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב". (שמות ב, כג-כד)

עם ישראל זועקים אל הקב"ה בשל טורח השעבוד ששעבדום מצרים, ומבואר בתורה שהקב"ה שומע את נאקתם שווה התפילה. כמו כן מוזכר בפסוקים הברית שכרת הקב"ה עם האבות הקדושים בדבר גאולת עם ישראל ממצרים.

והנה כל ענין שיעבוד מצרים היה בבחינת גזירה מאת ה', והקב"ה הבטיח לאבות שלאחר ארבע מאות שנות שיעבוד עם ישראל יזכה להיגאל ביד רמה, בזרוע נטויה וברכוש גדול.

ותמהתי, האם בני ישראל לא היו נגאלים לולא תפילתם, הרי יציאת מצרים היתה בתוך הברית שכרת הקב"ה עם האבות, שלאחר השעבוד תבוא הגאולה, ומשמע שהגאולה תבוא בכל אופן בלא תנאי מסוים - כגון תפילה, ואם כן למה התורה מדגישה שהקב"ה שומע את שוועתם ותפילתם של עם ישראל - ורק אז נאות לגאולם, ונראה מלשון הפסוק שרק בזכות התפילה זכו להיגאל, והדברים טעונים ביאור.

ונראה להשיב, שכל מהות הגאולה היתה על מנת ליצור קשר בין עם ישראל לבוראם, ולולא אותו הקשר אין לגאולה שום תועלת או משמעות. והתפילה כידוע מקשרת בין האדם לקונו, לפיכך בזה שעם ישראל צעקו אל הקב"ה, הם זכו להיגאל מתוך חיבור ושייכות לה' יתברך, שהתפילה היא זו שיצקה תוכן ומשמעות לגאולתם, שאלמלא כן לא היו זכאים לקבל את התורה. ואם כן בודאי שאף לולא התפילה היו נגאלים, מכוח הברית שכרת הקב"ה עם האבות הקדושים, אך תפילת בני ישראל אל הקב"ה גרמה לכך שגאולתם תעשה באופן מושלם, ומתוך תחושה שהכל בא ממנו יתברך, ועל כן טרחה התורה לציין ולהזכיר את תפילת עם ישראל לקב"ה לפני הגאולה.

ומכיר אני מספר אנשים שבחסדי שמים עזרנו להם על ידי תפילות ותחנונים לבורא עולם, להיחלץ מבית הסוהר ללא ידיעתם, ועד היום חושבים אותם האנשים שיד הגורל היא זו שהובילה אותם לחופשי, ואינם מעלים בקצה דעתם מן באמת אחראי לשחרורם, ועל כן הם אינם מכירים על כך טובה.

וזהו מטרת התפילה, שבזה שהאדם מתפלל לקונו ושופך לפניו את שיח ליבו, הרי הוא יודע שהכל מאיתו יתברך, וכשהוא נגאל מצרותיו הוא מוקיר על כך טובה לקב"ה שעזר וסייע לו במצוקתו. וכן היה הדבר אצל בני ישראל, שתפילתם גרמה להם להודות ולהכיר בטובתו של מקום, על כך שנענה לתפילתם וגאלם מידי המצרים.

ומובא בגמרא (ברכות י, א) סיפור המעשה עם חזקיהו המלך, שבא אליו ישעיהו הנביא ואמר לו שהוא עומד למות, ולא רק שנטלים ממנו את חיי העולם הזה, אלא שהוא גם אינו זכאי לחיי העולם הבא, היות והוא לא נשא

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:27 | 16:41 | 16:31 | 16:45

מוצאי שבת 17:42 | 17:44 | 17:42 | 17:45

רבינו תם 18:21 | 18:17 | 18:17 | 18:21

שבת מברכין: המולד ביום שישי בשעה 5:08, 36 חלקים, ראש חודש: יום השבת

הילולא דצדיקיא

- כג - רבי כמוס בוכרים
- כד - רבי שניאור זלמן מלאדי בעל התניא
- כה - רבי ישכר מאיר ראש ישיבת 'הנגב'
- כו - רבי שלום יצחק מזרחי
- כז - רבי יצחק מקראקא
- כח - רבי חננאל ניפי מח"ס 'לוית חן'
- כט - רבי יצחק כדורי

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

"ותחיין את הילדים". (שמות א. טו)

דרגות שונות ישנן בעשיית חסד עם הזולת.

יש העושה חסד שכל מטרתו היא בכדי לקבל טובות הנאה בתמורה למעשהו. ויש העושה חסד משום שלא נעים לו להשיב ריקם את המבקש.

למעלה מהם הוא מי שעושה חסד מתוך דחף פנימי של מדת הרחמים המתעוררת בקרבו למראה מצוקתו של הזולת.

נכון הוא שבסופו של דבר, התוצאה שווה בכולן - הטבה לזולת, אך מכל מקום ישנה עשיית חסד במדרגה גבוהה מאלו, והיא הנעלית והרצויה, כאשר אין החסד נעשה מחמת שיקולים ומניעים אישיים, כאלו ואחרים. אלא רק מפני שכך ציוה השי"ת. וזו היתה מעלתם של המילדות, שפרה ופועה.

על כך מעידה לנו התורה בפסוק "ותראן המילדות את הא-להים" - כי לא מניעים אישיים של רגש רחמים וכדומה, הם שהנחו אותן להציל את הילדים, כי אם רק יראת ה' וציוויו.

בחור כבן ארבע עשרה סבל מבעיית נפשיות, ובעת משבר היה נכנס לביתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל כדי לקבל ממנו חיוזוק ועידוד...

פעם הגיע לביתו של גדול הדור, והיה אז הרב שך שרוי בחולשה גדולה. בכל זאת קיבל את פני הבחור בחביבות עצומה וישב לשוחח עמו שעה ארוכה כדי לעודד אותו.

כאשר יצא, הביע אחד התלמידים את פליאתו: עד כמה מחוייב ראש הישיבה בזה? הרי גם אם לא היה ראש ישיבה גדולה הטרור בהכנת השיעורים ובצרכי הרבים, אבל שיהודי זקן ותשוש יתנהג בכזו אורך רוח ומסירות עם בחור בן ארבע עשרה?

וכך השיב לו הגרא"מ שך: "הרי יודע אתה שיש לבחור בעיה קשה. הוא היה כאן לפני שבועיים ולפני חודש. ויבוא בעוד שבועיים ובעוד חודש. בידי לעודדו ולהרגיעו, אבל איני רואה דרך לרפאו. רק בדרך נס אפשר הדבר..."

ואיך אפשר לחולל נס? כאשר רואה הקב"ה שיהודי עושה מעל לדרך הטבע, עוזר גם הוא מעל לדרך הטבע..."

כמונה מעות

באחת השנים, הזדמן לי להגיע ללוס אנג'לס שבארצות הברית יממה לאחר שארעה רעידת אדמה גדולה במקום.

בשעת קבלת הקהל בא לפניי יהודי מאנשי הקהילה וסיפר לי: "ישנה אישה שנפגעה אמש ברעידת האדמה, וכעת היא נתונה במצב של תרדמת. אולי יוכל כבוד הרב לבוא לבקרה בבית החולים, ויקיים בכך מצות ביקור חולים".

נעניתי לבקשה, וכאשר נכנסנו לחדרה של האישה בבית החולים התברר שבחשדי שמים היא כבר התעוררה ופקחה את עיניה.

כיון שכך, פניתי אליה ושאלתי אותה האם היא זוכרת מה קרה באותו הזמן שבו האדמה נרעדה תחתיה.

"בלילה שלפני רעידת האדמה" השיבה האישה "קיבלתי משלוח של יהלומים מבלגיה, ובשעת רעידת האדמה הייתי שקועה בספירתם של היהלומים ובמיון היהלומים על פי גודלם. ולפתע מצאתי את עצמי בבית החולים!"

"האם לא הרגשת את האדמה שנרעדה תחתייך?" שאלתי את האישה.

"לא, לא הרגשתי כלום" השיבה האישה, והוסיפה: "איך יכולתי להרגיש? הרי הייתי עסוקה ומרוכזת כולי בהפרדת היהלומים - קטנים לחוד וגדולים לחוד, ותוך כדי כך גם ספרתי אותם".

לשמע דברי האישה עלה במחשבתי שכאשר אנו מתפללים - עלינו לחוש עצמינו כמו בעת ספירת יהלומים. עלינו להיות שקועים לגמרי בתפילה ולחשוב רק על המילים היוצאות מפינו כמו יהלומים, אשר בכוחן להגיע עד כסא הכבוד אל הקב"ה אשר ניצב לנגדנו ושומע את כל בקשותינו.

עלינו להתפלל את תפילותינו במתינות ובכבוד ראש, כ'מונה מעות', כאילו אנו סופרים מטבעות זהב, יהלומים ואבנים טובות, לאט ובסבלנות. ואז נזכה שתפילותינו תתקבלנה לרצון לפני אבינו שבשמים.

לב אדם יחשב דרכו

באחת השנים בא לפניי אברך ושאל: "כבוד הרב, כאשר הייתי צעיר לימים הייתי מתרגש מאד בזמן התפילה ומתכוון במילותיי וחש מחובר לריבונו של עולם. אולם כיום אינני חש כל רגש של התרגשות והתעלות בתפילתי, ויותר מכך - לעיתים אני מרגיש שהתפילה מהווה עבורי עול כבד ומשא גדול שעליי לשאת. ומדוע כך קורה עימך?"

השבתי לאברך: "כאשר אתה צועד לבית הכנסת - חשוב על כך שאתה בא לבית הכנסת כדי להתפלל לריבונו של עולם, ולשוחח איתו. להודות לו על המתנות הנפלאות שנתן לך ולבקש על הבאות. ולא כפי שהתרגלת לנהוג במשך שנים שכיון שהתעוררת בבוקר - אז צריך ללכת לבית הכנסת.

צייר לעצמך פועל ששב לביתו בסיום יום העבודה. אין ספק שיטנו הבדל עצום בין חזרתו הביתה כי כך הוא רגיל מזה שנים, וכי כך כולם נוהגים אחרי יום עבודה, לבין חזרתו לביתו מתוך רצון לשוב לביתו ולבני משפחתו אשר עימם יסעד בצוותא ועימם יחווה את המשך היום והלילה, שאז הליכתו היא מתוך שמחה ותשוקה, ובבואו לביתו הוא מאושר ונהנה מבני הבית.

כך גם ההליכה לתפילה. הליכתו של היהודי לתפילה בבית הכנסת צריכה להיות מתוך כוונה והכנה שיחשוב בלבו - 'הנה אני הולך כעת לדבר עם מלכו של עולם, ביכולתי לספר לו על כל קשיי, ובידי לבקש ממנו כל בקשה'. וכאשר היהודי יגיע לבית הכנסת לאחר הכנה עצמית זו, תפילתו תצא מלבו ומפנימיותו, והוא יחוש בה התרגשות והתעלות כדבר בן אל אביו".

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "דברי ירמיהו בן חלקיהו". (ירמיה א. ב)

והאשכנזים מפטירים: "הבאים ישרש יעקב" (ישעיה כז)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ירמיהו שסירב בתחילה ללכת בשליחות ה' משום שאינו יודע לדבר כי הוא נער, וכמסופר על משה רבינו בפרשתנו שסירב ללכת בשליחות ה', משום שאינו איש דברים.

נצור לשונך

לחקור אם אמת הוא

תולה ארץ על בלימה

והוא הדין היכא, דאין נוגע לו שום טובה מהשמיעה, רק על ידי שמיעתו יגרם טובה לאחרים, גם כן מותר. כגון, שרוצה לשמוע דבר זה כדי לחקור אחר כך אם אמת הוא, ולהוכיח לפלוני על זה, ואולי על ידי זה יהיה סיבה, שישוב החוטא מחטאו או שישב את הגזלה לבעליו ("חפץ חיים")

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כל התורה שמותיו של ה'

"ויאמר מי שמך לאיש שר ושופט עלינו הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי". (שמות ב, יד)

דברים אלו אמרו דתן ואבירים למשה רבנו כשהוכיח אותם על כך שהכו זה את זה, ושאלוהו האם רוצה להורגם כאשר הרג את המצרי.

וכתב רש"י "הלהרגני אתה אומר, מכאן אנו למדים שהרגו בשם המפורש". ויש לשאול, אם דתן ואבירים ראו את משה הורג את המצרי בשם המפורש, האיך העיזו להתריס כנגד משה רבנו ולהחציף פנים, הרי הם ראו את גודל מעלתו, שהרג אדם רק בהבל פיו.

והנה, לא רק שם המפורש שבו השתמש משה להרוג את המצרי הוא בבחינת שמותיו של ה', אלא כל תיבה ותיבה היא בבחינת שמותיו של ה' (הקדמת הרמב"ן על התורה). ומכאן גודל החיוב להגות בתורה ובאותיותיה, כי גודל מעלתה שכל כולה שמותיו של ה'. כשלומדים את המשנה "שנים אוחזין בטלית" ודאי שמדברים על הטלית ששנים אוחזים בה ומתווכחים עליה, אבל בעצם זה שמות ה' ממש.

פעם שאלני יהודי אם אני יודע להגות את שם המפורש, ואמרת לי כן. אותו אדם התפעל ומיאן להאמין. ואמרת לי, הנה כל ברכה שאומרים "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם" זהו שם המפורש ממש. וצריך לדעת שקבלה מעשית אינה דווקא בצירופי שמות ובכוונות עמוקות על פי תורת הסוד, אלא כל מצוה ומצוה, וכל דבר תורה שאדם מתאמץ בו לפי כוחו ומבינו בהשגתו, וכן כל תפילה שאדם מכוון בה לפי דרגתו והשגתו, ויחוד ה' כשאומרים "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", הם ממש קבלה מעשית בהתגלמותה ושמות המפורשים של ה'.

ומעשה נורא היה בצרפת עם הרופא שלי, שמלבד היותו אחד מבכירי הרופאים בצרפת, הוא גם בעל תשובה אמיתי שקובע עיתים לתורה במסירות נפש ואינו עוסק ברפואה באלו הזמנים בשום פנים ואופן. פעם אירע שחברו לרפואה שגם הוא יהודי, חלה במחלה הנוראה בעוצמה חזקה וממאירה. את המחלה גילו בשלב מאוחר, כך שברור היה לפי כל התחזיות שימיו ספורים. הרופא שלי ניגש אליו לבקרו ויעץ לו, שאמנם על פי דרך הטבע ממחלה קשה כזו מתים, אבל אולי ה' שלח לו את המחלה בשביל שיתחזק בתורה, ובכך יזכה לחיים. הרופא החולה האזין לעצה, קיבל אותה ואף יישם אותה. הוא התחיל לקבוע עיתים לתורה ולהתחזק במצוות וראו זה פלא, לאחר חודשים נרפא מהמחלה לגמרי. היה זה נס גלוי ומפעים בעוצמתו וכל הרופאים אמרו שלא היה מעולם אדם שקם לחיים מכזו מחלה.

נס זה הוא מכוח התורה ממש. שהרי שהתורה היא קבלה מעשית ומסוגלת לחולל פלאות וניסים כאלו. כמו שכתוב "רצון יראיו יעשה", דהיינו רצון התלמידי חכמים, שאפילו מבלי להשתמש בקבלה מעשית מקיים ה' את רצונם.

מדוע אם כן אין אנו מתפעלים ומושפעים משמותיו של ה' כשאנו לומדים תורה ומקיימים מצוות. נראה שזה מחמת מה שבארנו במקום אחר, שכשהאדם עדיין נמצא בדברים שהם הבלי עולם ולא מתנתק מהם, נאטמות אוזניו וחושיו. וכן היה אצל דתן ואבירים, שאף שראו את הנס שמשה הרג את המצרי בשם המפורש, לא התפעלו מזה, כי היו בעלי עבירה ולשון הרע. ומי שדבוק בהבלי העולם הזה וקל וחומר בדברי עבירה, אין לו אפשרות להתפעל ולהאמין בה' ובמשה עבדו.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

הגאון רבי בצלאל שטרן זצ"ל בעל שו"ת 'בצל החכמה' מביא בתולדות אביו ר' אברהם שטרן זצ"ל בעל 'מליצי אש' עובדא נוראה, על שכן הנהנה לענות אמן, יהא שמייה רבא, וחלילה וחס להיפך.

היה זה בשבת קודש, דרש בעל ה'מליצי אש' בקהילתנו נייחזיל וזירז את השומעים על דבר חשיבות מעלת עניית אמן, ואמן יהא שמיה רבא, בתוך הדברים, הזכיר את דברי רבי משה קורדובירו זיע"א כי ראשי התיבות שיב"ה הינם ש'תיקה י'פה ב'שעת ה'תפילה. ללמדך שמי שזהיר בדבר, ועונה אמן ואיש"ר זוכה לשיבה טובה. ועוד הוסיף המרא דאתרא, ר' אברהם שטרן זצ"ל ואמר: ומכלל לאו אתה שומע הן ואינני רוצה להזכיר בפה ההיפך.

והנה למחרת בבוקר, התחוללה מהומה גדולה בבית הכנסת, יען כי אחד השומעים בא וסיפר מה שהיה עמו באותו הלילה, וכך הוה עובדא:

בלילה והנה בחלומי עומד הוא לפני בית דין של מעלה, ויצא דינו מעם הבית דין לחיוב שעליו להפטר מן העולם, אז החל מתחנן לפני הבית דין, כי טרם הגיע לגיל שיבה ומדוע נקנס עליו דין קשה כל כך, ויענו אותו בית דין של מעלה, ויאמרו: כיון שאתה שח שיחה בטלה בתוך התפילה ולא ענית אמן ואמן יהא שמיה רבא, דנו אותך בכך.

ניסה האיש את מזלו בשנית, והשיב לבית הדין כי לא ידע מגודל חומרת האיסור. או אז התרעם עליו אחד מיושבי בית הדין, ואמר: היאך אתה מעז לומר דברים שכאלו, הלא אך בשבת זו דרש הרב בקהילתכם דרשה בעניין זה, והביא בשם רבי משה קורדובירו, שהשותק בבית הכנסת ועונה אמן ואמן יהא שמיה רבא זוכה לשיבה טובה, ואף הבהיר הרב והוסיף, כי מכלל לאו אתה שומע הן, הגע בעצמך, הכיצד לא ידעת חומר העניין בשעה, שעתה עצמך נוכח היית באותה דרשה.

הבטחתי נחושה לבית דין של מעלה, סיפר הלה, כי מעתה אודיע ואפרסם לבני הקהילה מכל הנעשה, למען יזהרו במשנה זהירות מכאן ולהבא, לענות אמן ואמן יהא שמיה רבא, ובכן זכיתי לצאת זכאי מלפני הבית דין.

והוסיפו בני משפחת הגר"ב שטרן זצ"ל על מעשה זה, שיודעים ומכירים הם את אותו האיש שאכן הוא זכה לעלות לארץ הקודש ולשיבה טובה.

עשו הגיע אחר הברכות

והנה 'מעשה רב' שממנו יש ללמוד עד כמה רבה הזהירות והחשיבות של עניית אמן אחר ברכות השחר:

בעל ה"מקור ברוך" מסערת וז"ל כי כאשר כיהן כרב העיר בסערט, היה נוהג להתפלל בצפרא דשבתא כל פעם בבית כנסת אחר.

פעם הגיע להתפלל באחד מבתי הכנסת שבעיר, ומשום מה הקדימו באותה שבת את תחילת התפילה מבלי להודיע מראש, ורבינו הגיע אחר אמירת ברכות השחר.

משנוכח בכך, החליט מיד לעזוב את המקום וללכת לבית כנסת אחר. הגבאים רצו אחריו והתחננו שמאחר וכבר בא, שישאר להתפלל כאן. אבל רבינו עמד על שלו, ועזב את בית הכנסת, כשהוא מפטיר לגבאים "אני אינני עשוי", כאשר ראה שהם תמהים על דבריו, הסביר להם:

'עשו הגיע אחר הברכות'...

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

אילו מעשיהן של רשעים. אילו גוברים בשכר מעשיהן ואילו גוברים במעשיהן, שנאמר: "והיה אור הלבנה כאור החמה" וגו'. ועל אותה שעה הוא אומר: "פחדו בציון חטאים אחזה רעה" וגו'. לפי שכל אחד ואחד מנהיגין ומושיבין אותן ואומרים להם: שוטי עולם! עד אותה שעה לא הכרתם מהו דר בעולם, שנאמר: "הולך צדקות ודובר מישרים" וגו'.

אתם צדיקי עולם שעשיתם לי רצוני בתורתי בכל יום תמיד, מה נאמר בכם: "זורחה לכם יראי שמי שמש צדקה" וגו'.

מקצת אכילה ושתייה לצדיקים בעולם הזה. כיצד?

מי שהוא קורא לשם שמים ושונה לשם שמים ואוכל משלו ונהנה מיגיעו, עליו הוא אומר: "גיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך". אשריך - בעולם הזה, וטוב לך - לעולם הבא.

ואומר: "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים". במה דברים אמורים? בזמן שנהנה משלו - מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ שכל תלמיד חכם שהוא קורא לשם שמים ושונה לשם שמים ואוכל משלו ונהנה מיגיעו, עליו הוא אומר: "לא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם". ולא עוד אלא בני ביתו יראין ממנו, והקב"ה אוהבו אהבה גמורה ביותר. ואומר: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". "כי תעבור במים איתך אני ובנהרות לא ישטפוך".

שופט צדק יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים, אמר: אם אני מביא עליהן של ישראל כל אותן שבעים נגעים - יהיו מכוערים בין האומות, והיו אומות עולם אומרים כמה מכוער הוא כל אחד ואחד מארבע מראות מיני נגעים האמורות בתורה.

ואם ראית אחד מישראל שיש עליו מכה אחת מכל המכות האמורות - שעיר המשתלח לישראל בכל מקומות מושבותיהן, מפני שאחד מישראל שקול כנגד כל אומות העולם, מניין?

תדע לך שכן, שהקב"ה עושה דין ברומי הרשעה, מה נאמר בו? "פורה דרכתי לבדי ומעמים אין איש" וגו'. וכשהרג פרעה נכה את אישיו מלך יהודה מה נאמר בו - "גת דרך ה'" וגו'. ולפיכך אתה למד פורה מגת, לפיכך הקב"ה מממשש ייסורין ומביא על ישראל להעביר את הפורענות.

אכילה ושתייה שמחה ורננה לצדיקים לימות המשיח ולעולם הבא. כיצד?

מיטות מוצעות לצדיקים בתוך האש ואוכלין ושותין ושמיחין שמחה גדולה, שנאמר: "לכן כה אמר ה' אלוקים הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו הנה עבדי ישמחו ואתם תבשו הנה עבדי ירוננו" וגו'.

לעיני שמים וארץ חמה ולבנה כוכבים ומזלות וכל מעשה בראשית כולן - אילו מעשיהן של צדיקים לעיני שמים וארץ חמה ולבנה כוכבים ומזלות וכל מעשה בראשית כולן -

אשריהן של ישראל בכל מקומות מושבותיהן שהיו מתייגעים בארבע רוחות עולם לצפון ולדרום ולדרום ולצפון למזרח ולמערב למערב ולמזרח, והרי הן באמצע, שנאמר: "כי הנה אני מצוה והגעוטי בכל הגוים את בית ישראל" וגו'. אילו אמר הכתוב ונפל צרור ארץ ומשבר לבי בקרבי רפו כל עצמותי, הייתי אומר ונפל צרור ארץ לארץ ונמחה כדרך ארץ. כשהוא אומר "לא יפול צרור ארץ" מה צרור הזה אדם מוליכו ומביאו בכברה, לכאן ולכאן והרי הוא באמצע, כך ישראל - אני כפרתן. בכל מקומות מושבותיהן שהיו מתייגעים לארבע רוחות השמים לצפון ולדרום ולדרום ולצפון למזרח ולמערב למערב ולמזרח, והרי הן באמצע.

וכך הוא מפורש בקבלה על ידי עבדיך הנביאים, "כי אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם". אמר הקב"ה; מעולם לא הכיתי אומה ושניתיה לה. לכן הוא אומר "אני ה' לא שניתיה".

שבעים ושנים נגעים יש בתורה. יושב על כסא

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בהסתמך על פסק דינו של רבי כליפא בן מלכה זצ"ל, נהג חלק נכבד מיהודי מרוקו היתר באכילת חגבים. רבי כליפא התיר את אכילת החגבים הנושאים את סימני הטהרה, על פי מסורת שנהגו אבותינו לאכלם.

לעומת זאת מרן הקדוש רבינו חיים בן עטר, בעל ה"אור החיים" הקדוש זיע"א, החמיר ואסר אכילת חגבים כפי שכתב בפירושו על התורה (פרשת שמני. י"א, כ"א) "לכן כל ירא וחרד ירא ויפחד לבל יושיט ידו לשקץ זה, וימחה בשולחי יד - והנה מיום שנשמעו דברי במערב ופירשו מהם רבים לא נגע ה' עוד במכה זו ולא נראו זה יותר מ"ב שנה, כי תורה ומעשים טובים כתרס בפני הפורענות".

יצוין כי על אף המחלוקת שהיתה בין הצדיק רבי כליפא זצ"ל, ובין מרן האור החיים הקדוש זצ"ל, בנושא אכילת חגבים, שרר כבוד רב ביניהם. רבי כליפא זצ"ל עצמו היה מרבה להתרעע בפני הציבור בנושא כבוד תלמידי חכמים, והיה אומר: על אף שיש מחלוקת בהלכה, מן הראוי שכל אחד יכבד את הצדיק השני, לפי שלכל אחד ואחד יש את מעמדו הרם בזכות תורתו הקדושה.

חסידי קדישא ופרישא

שנים רבות היו רבי כליפא זצ"ל, וגיסו רבי שלמה פינטו זצ"ל טמונים בבית העלמין באגאדיר. לפני שנים רבות, פינתה הממשלה את בית הקברות, והעבירה את קברו של רבי כליפא זצ"ל למקום אחר.

באותו יום בו העבירו השלטונות את עצמותיו של הצדיק, ערכו יהודי אגאדיר יום תפילה ותענית דיבור. ועל הקבר החדש בנו בנין מפואר מאבן שיש, וכה כתבו על המצבה החדשה של רבי כליפא זצ"ל:

"המקום הזה מה נורא, מקום גניזת ארון התורה. זה האיש הקדוש מרגיז הארץ גדול ונורא שמו, במעשיו המפורסמים בכל תפוצות העולם (וישראל). דרשן ואתיון מקצווי הארץ להשתטח ולהתנפל על מצבתו, ותעמוד להם זכות המרובין בחייו ובמותו, קודש קדשים חסידי קדישא ופרישא, המקובל האלקי גאון עוזינו, גדול אדונינו, כמוהר"ר כליפא זצ"ל זיע"א".

על פי גירסא אחרת מסופר, שכאשר הממשלה רצתה לסלול כביש באגאדיר המקשר את העיר לנמל, החליטו להעביר את עצמות הצדיקים רבי כליפא ורבי שלמה לבית העלמין החדש. וכשנגשו למלאכה לא מצאו לפנייהם כי אם גופה אחת, והגופה השניה נותרה בגדר תעלומה - היכן היא?

לאחר שנים התברר, כי רבי כליפא זצ"ל לא קבור כלל באגאדיר, ומקום מנוחתו כבוד בהר הזיתים בירושלים למול מקום הקודש והמקדש, ועל מצבת קבורתו נכתב לאמור: "רבי כליפא בן מלכה חסיד".

סימוכין לדבר, הביא רבי יעקב טולידנו זצ"ל בספרו "נר המערב" (עמוד כ"ב) בו הוא משרטט קוים לדמותו של רבי כליפא בן מלכה מאגאדיר, ושם הוא מציין: "וכנראה יצא בסוף ימיו מאגאדיר והתיישב בירושלים, ושם נפטר בשנת תק"כ (שנת פטירת הבעל שם טוב הקדוש)".